16 Ιουνίου 2026

Πάνω από τους μισούς γονείς παρακολουθούν τα ενήλικα παιδιά τους μέσω κινητού

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Όταν ήρθα στην Αθήνα για να σπουδάσω, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, θυμάμαι εκείνη τη μεθυστική αίσθηση ελευθερίας που σου έδινε το να ζεις μόνος σε μια μεγάλη πόλη. Περνούσαν μέρες, καμιά φορά και μια ολόκληρη εβδομάδα, μέχρι να δώσω σημεία ζωής στην οικογένειά μου. Και αυτό φαινόταν απολύτως φυσιολογικό. Όλοι έτσι έκαναν τότε.

Σήμερα τα πράγματα έχουν αλλάξει.

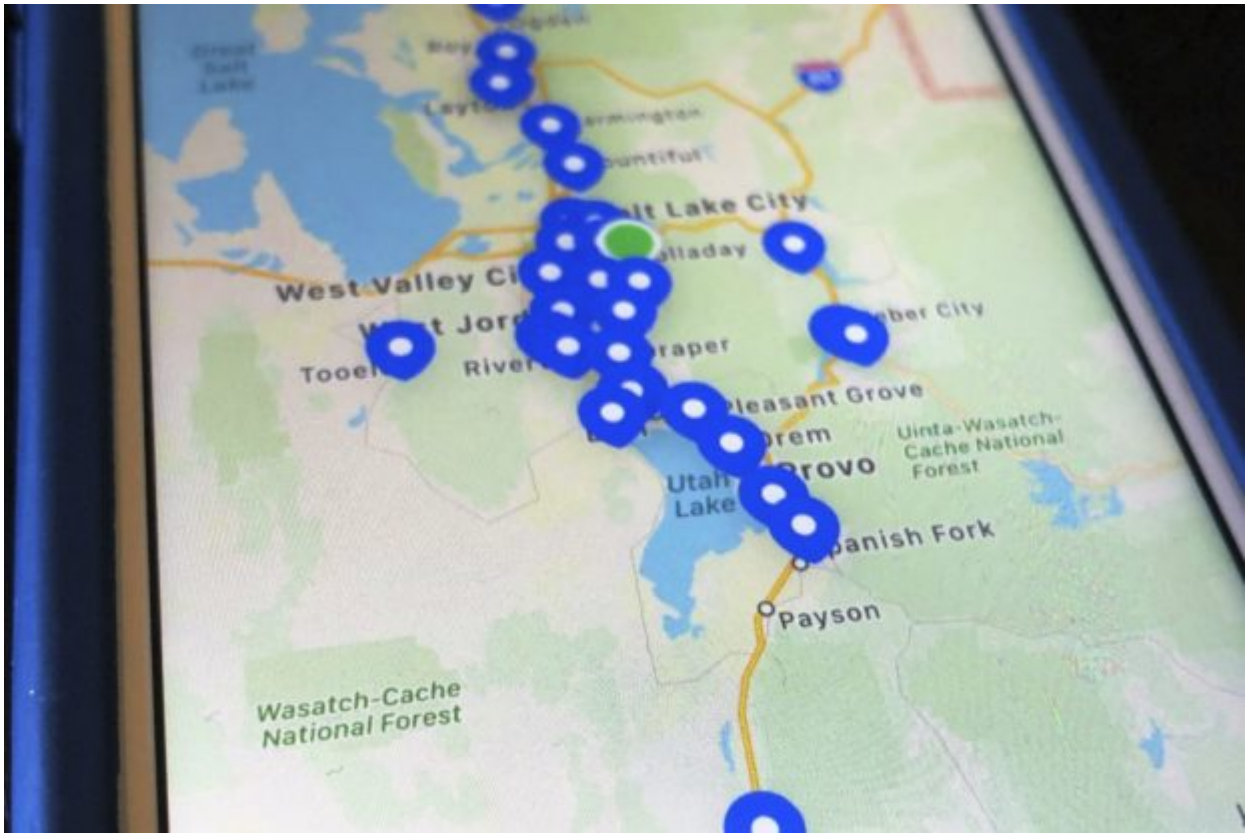
Από την ανεξαρτησία στη διαρκή σύνδεση
Οι γονείς και τα ενήλικα παιδιά τους φαίνεται να είναι πολύ πιο κοντά συναισθηματικά σε σχέση με τις προηγούμενες γενιές. Η επικοινωνία δεν περιορίζεται πλέον σε ένα τηλεφώνημα κάθε λίγες ημέρες. Τα μηνύματα, οι κλήσεις και οι εφαρμογές επικοινωνίας έχουν δημιουργήσει μια σχεδόν μόνιμη σύνδεση. Η συνεχής επικοινωνία έχει γίνει πλέον μέρος της καθημερινότητας. Και μαζί της ήρθε και κάτι που οι προηγούμενες γενιές δεν θα μπορούσαν καν να φανταστούν. Η δυνατότητα της ψηφιακής παρακολούθησης.

Μια διαφορετική σχέση γονιών και παιδιών
Η δυνατότητα να γνωρίζει κανείς ανά πάσα στιγμή πού βρίσκεται το παιδί του ήταν κάποτε αδιανόητη. Σήμερα βρίσκεται κυριολεκτικά στην οθόνη ενός κινητού.

Ωστόσο, το ερώτημα είναι εάν αυτή η πρακτική αποτελεί έναν χρήσιμο τρόπο διατήρησης της επαφής και της ασφάλειας ή εάν, κάποιες φορές, ξεπερνά τα όρια,. Εάν δηλαδή μετατρέπεται σε μια μορφή επιτήρησης που δυσκολεύει την πορεία των νέων ανθρώπων προς την αυτονομία και την ανεξαρτησία.

Σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν στις ΗΠΑ, στην οποία συμμετείχαν 1.542 γονείς παιδιών ηλικίας 18 έως 25 ετών, περισσότεροι από τους μισούς δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν εφαρμογές εντοπισμού τοποθεσίας. Μάλιστα, στις περισσότερες περιπτώσεις η λειτουργία παραμένει μόνιμα ενεργοποιημένη, επιτρέποντας στους γονείς να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή πού βρίσκεται το παιδί τους.

Για τους περισσότερους γονείς, η παρακολούθηση της τοποθεσίας των παιδιών τους συνδέεται πρωτίστως με την ασφάλεια. Η δυνατότητα να γνωρίζουν πού βρίσκονται τους προσφέρει ηρεμία και την αίσθηση ότι μπορούν να παρέμβουν εάν συμβεί κάτι απρόοπτο. Το ζήτημα αρχίζει να γίνεται πιο σύνθετο όταν η τεχνολογία δεν χρησιμοποιείται μόνο για λόγους ασφάλειας, αλλά μετατρέπεται σε εργαλείο ελέγχου της καθημερινότητας ενός νεαρού ενήλικα. Όταν η πληροφορία για την τοποθεσία του παιδιού γίνεται αφορμή για διαρκή έλεγχο της καθημερινότητάς του. Όταν ένας γονιός παρακολουθεί εάν το παιδί του πήγε στο μάθημα, έφτασε στην εργασία του, τήρησε ένα ραντεβού ή ακολούθησε το πρόγραμμά του, η τεχνολογία παύει να λειτουργεί ως μέσο ασφάλειας και αρχίζει να περιορίζει την ανεξαρτησία του.

Οι ερευνητές επισημαίνουν ότι πολλοί γονείς δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στη μετάβαση από την ανατροφή ενός παιδιού στη σχέση με έναν ενήλικο άνθρωπο που διεκδικεί μεγαλύτερη ανεξαρτησία. Αναγνωρίζουν, ωστόσο, ότι πρόκειται για μια δύσκολη διαδικασία. Η αυτονόμηση δεν είναι εύκολη για καμία πλευρά, ιδιαίτερα σήμερα που η τεχνολογία επιτρέπει τη συνεχή επικοινωνία και την αδιάκοπη σύνδεση.

Ωστόσο, η αίσθηση ασφάλειας που προσφέρουν αυτές οι εφαρμογές δεν είναι δεδομένη. Περίπου ένας στους τέσσερις γονείς παραδέχθηκε ότι η συνεχής δυνατότητα παρακολούθησης της τοποθεσίας του παιδιού τού προκαλεί ορισμένες φορές περισσότερο άγχος παρά ανακούφιση.

Μια συμφωνία που σέβεται και τις δύο πλευρές
Οι ερευνητές εκτιμούν ότι η διαρκής παρακολούθηση δεν είναι πάντα η καλύτερη επιλογή, ιδιαίτερα όταν γίνεται χωρίς συμφωνία ανάμεσα στους γονείς και τα παιδιά τους.

Τα χρόνια από τα τέλη της εφηβείας έως τις αρχές της ενήλικης ζωής θεωρούνται καθοριστικά για την ανάπτυξη της αυτονομίας και της ανεξαρτησίας. Είναι μια περίοδος κατά την οποία οι νέοι άνθρωποι προσπαθούν να χτίσουν τη δική τους ζωή, να αναλάβουν ευθύνες και να διαμορφώσουν έναν προσωπικό χώρο που δεν χρειάζεται να είναι διαρκώς προσβάσιμος στους γονείς τους.

Υπάρχουν, βέβαια, και οικογένειες που βλέπουν το θέμα διαφορετικά. Στην ίδια έρευνα, μια 19χρονη φοιτήτρια περιέγραψε ότι όλα τα μέλη της οικογένειάς της μοιράζονται την τοποθεσία τους μέσω κινητού τηλεφώνου. Η ίδια γνωρίζει πού βρίσκονται οι γονείς και ο αδελφός της και εκείνοι γνωρίζουν πού βρίσκεται η ίδια. Όπως εξήγησε, η πρακτική αυτή δεν βιώνεται ως έλεγχος αλλά ως ένας τρόπος να γνωρίζουν ότι όλοι είναι καλά και ασφαλείς. Μάλιστα, δήλωσε έκπληκτη που μόνο οι μισοί περίπου γονείς παρακολουθούν τα παιδιά τους, καθώς στους δικούς της συνομηλίκους η ανταλλαγή τοποθεσίας θεωρείται σχεδόν αυτονόητη.

Δίκτυο ασφάλειας και από τους φίλους
Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα ευρήματα της έρευνας είναι ότι η αίσθηση ασφάλειας δεν προέρχεται απαραίτητα μόνο από τους γονείς.

Πολλοί νέοι μοιράζονται πλέον την τοποθεσία τους και με φίλους. Μια από τις συμμετέχουσες στην έρευνα ανέφερε ότι παρακολουθεί περίπου δέκα φίλους της μέσω αντίστοιχων εφαρμογών, κάτι που, όπως υποστήριξε, είναι αρκετά συνηθισμένο στον κοινωνικό της κύκλο. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται ένα ευρύτερο δίκτυο υποστήριξης, στο οποίο η ασφάλεια δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την οικογένεια.

Οι ερευνητές σημειώνουν ότι αυτή η διάσταση συχνά παραβλέπεται. Ένας νέος άνθρωπος μπορεί να διαθέτει ήδη μια παρέα φίλων που γνωρίζει πού βρίσκεται, επικοινωνεί μαζί του και μπορεί να βοηθήσει εάν προκύψει ανάγκη. Υπό αυτή την έννοια, η τεχνολογία μπορεί να ενισχύσει την προσωπική ασφάλεια χωρίς οι γονείς να βρίσκονται διαρκώς στο επίκεντρο της διαδικασίας.

Πόση ασφάλεια είναι αρκετή;
Και εδώ βρίσκεται, ίσως, το πιο ενδιαφέρον στοιχείο της συζήτησης. Το θέμα δεν είναι η εμπιστοσύνη. Οι περισσότεροι γονείς που παρακολουθούν τα παιδιά τους δεν το κάνουν επειδή υποψιάζονται ότι λένε ψέματα ή ότι κρύβουν κάτι. Το κάνουν επειδή ανησυχούν.

Ίσως, λοιπόν, το φαινόμενο αυτό να λέει κάτι ευρύτερο και για την εποχή μας. Ο κοινωνιολόγος Ζίγκμουντ Μπάουμαν υποστήριζε ότι στις σύγχρονες κοινωνίες ο φόβος και η ανασφάλεια έχουν αποκτήσει ιδιαίτερη οικονομική αξία. Με απλά

λόγια, όσο περισσότερο φοβόμαστε, τόσο περισσότερα προϊόντα και υπηρεσίες είμαστε διατεθειμένοι να αγοράσουμε για να νιώσουμε ασφαλείς.

Οι εφαρμογές εντοπισμού ανταποκρίνονται ακριβώς σε αυτή την ανάγκη. Δεν μπορούν να αποτρέψουν ένα ατύχημα, μια κακή στιγμή ή μια δύσκολη συγκυρία. Μπορούν όμως να προσφέρουν κάτι που πολλοί από εμάς αναζητούμε όλο και περισσότερο: την αίσθηση ότι γνωρίζουμε, ότι παρακολουθούμε, ότι δεν είμαστε εντελώς ανήμποροι απέναντι στην αβεβαιότητα.

Ίσως γι’ αυτό περισσότερο από μια ιστορία για τον έλεγχο ή την εμπιστοσύνη, η εξάπλωση αυτών των εφαρμογών να είναι μια ιστορία για τον φόβο και την ασφάλεια.

Ενδεχομένως, η συζήτηση για τις εφαρμογές παρακολούθησης να μην αφορά μόνο στη σχέση γονιών και παιδιών. Πιθανότατα αφορά σε μια κοινωνία που προσπαθεί να προσαρμοστεί στην αβεβαιότητα.

briefingnews.gr